

Előfizetési árak helyben és vidéken

gy évre . . .	12 korona
fél évre . . .	6 korona
Negyedévre . . .	3 korona
Egyes szám ára	12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtök reggel

HATÁRŐR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Ujvidék.

Petőfi-utca 47. szám

ahova a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények küldendők.

Ilyen közleményeket és megkereséseket lapunk nyomdája is elfogad.

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Uj ösvényen.

Aki nyitott szemmel nézi, hogy a legújabb időben milyen kérdések kötik le a közvélemény érdeklődését, igen érdekes jelenségeket állapíthat meg a magyar közélet színterén. Érdekes és nagyjelentőségű változásokat a néhány esztendő előtti magyar közélet képével való összehasonlításban. A sok közjogi vita, a régi gravaminális politika háttérbe szorult és előre került valami, ami eddig az országos érdekűnek tartott kérdések között hamupipóke volt: a **közgazdasági érdek**.

Mintha az emberek kezdenék belátni, hogy nem hiu és jelentőség hijával való közjogi „vívmányok” biztosítják az ország boldogulását, hanem az anyagi jólét és az eléfő vezető gazdasági érdekek istápolása. Mintha észbe kapott volna az ország és a közvélemény rájött volna a magunk bőrén szerzett keserves tapasztalások után, hogy tulságos nagy árat kellett fizetni a közösügyi intézmények elnevezésébe becsusztatott „és” szocskáért, vagy azért, hogy a vámszövetséget vámszerződés néven iktatták törvénybe. A közvélemény politikai izlése csakugyan megváltozott.

A 67-es és 48-as küzdelmet az agrárius és merkantilis tábor háboruja váltotta fel és az új politikai nemzedék már olyan iskolában tanul, ahol nem a közjog, hanem a nemzetgazdaságtan a legfőbb tantárgy. Hogy ez a közérdek szempontjából az ország fejlődésének és megerősödésének érdekében mennyivel kívánatosabb, mint a régi állapot, azt talán fölösleges bővebben magyarázni.

Ha az ember ujságot vesz a kezébe, meggyőződhet róla, hogy egy idő óta a lap élére kerültek a **közgazdasági** problémák, mikkel azelőtt csak ott hátul, az utolsó rovatban foglalkoztak.

Ha a távolabbi perspektívából nézve örvendetes is ez a közéleti változás, a magyar közgazdasági politika mai eredményeiért nincs okunk tulságosan lelkesedni. Az agráriusok és merkantilisták egyenlőtlen erővel vívott harcaiban ma még azok maradnak felül, akik nem tudnak mindenkiben bizalmat gerjeszteni az iránt, hogy gazdasági politikájuk csakugyan az egész ország anyagi boldogulását és gazdasági konszolidációját szolgálja. Pedig éppen azok az emberek, akik inponens az agrárius szellemnek, akik a maguk osztályérdekének kiméletlen önzéssel mindenkor alárendelték a

lakosság millióinak legfontosabb élet-szükségleti érdekeit, azok dirigálják a gazdasági életünk sorsát. Husinség és hihetetlen husdrágaság miatt panaszkodik az ország lakossága. Nincs mód a segítségre, mert az agráriusok nem engedik sem az élőállatok behozatalát, sem a külföldi hus importját, ami a husinséget enyhítené, de az ő jövedelmüket csorbítaná. A Balkán államokkal kötött kereskedelmi szerződéseink mérhetetlen károsodást jelentenek az egész monarchia iparának és kereskedelmének. Az agrárius érdekeket védő vámok miatt nem tudunk előnyösebb szerződéshez jutni.

Sok példánk volna még annak bizonyítására, hogy ma még az egész vonalon diadalmas az ő szellemük és a hivatalos Magyarország talán sohasem mutatta magát annyira agráriusnak, mint éppen napjainkban. Mindez azonban csak az első pillanatra lep meg.

Most, mikor a vívmányok már nem érdeklik az embereket, szükségképpen előre kellett kerülniök a gazdasági érdekeknek. Hogy a birtokban levő és erősebb fél a feltörekvő ellenfelét minden eszközzel igyekszik gyöngíteni, az egészen természetes. Az agráriusok tulhatalma nem valami speciális tünete a magyar közélet-

TÁRCA.

Harc a bacillus ellen.

Irta: Böleshe Vilmos.

(Vége.)

A két nagy többsejtű birodalom: az állatoké és a növényeké meghagyta maga mellett az egysejtűek népét. Ez a harmadik birodalom, az egysejtűek birodalma nemesak eredete szerint, hanem tömegében, erejében is jelentéktelen, csupán gyöngén tengődő melléküzemnek létezik a laikus előtt. Ez annyiban igaz, amennyiben a szervezet magasabb rendű voltáról, a tulajdonképeni fejlődési fokról van szó. De nem igaz, ha a számukat, a tömegüket vesszük. Megfordítva: a földön még mindig élő egysejtűek tényleges tömegével szemben inkább az összes valódi többsejtű növények és állatok látszanak az ezerötszáz milliós emberrel együtt a csekélyebb, a mellékes elemnek.

Hogy fogalmat alkossunk az egysejtűek birodalmának óriási nagyságáról, lássunk egy példát, mely ősidők maradványa.

Max Schultze a Molo di Gaeta partján, Nápolynál, 30 gramm homokban egy egysejtű

fajtának, úgynevezett foraminiferáknak másfél millió mészhéját számolta össze. Alljunk már most egy földgömb elé, fussunk át tekintetünkkel a nagy oceánnak területén és gondoljuk el, hogy ezeknek az oceánoknak ezernyi négy-szögmérföldjét az egész tengerfenéken egyetlen tömör réteg szürke iszap borítja és az a szürke tengerfenéki iszap, mely meg szárazon fehér mészporrá omlik, lényegileg szintén nem áll másból, mint olyan foraminiferák atomisztikus kicsinyességű héjaiból. Az északi Atlanti ocean egész feneké, Gönlandtól az Azori szigetekig is ide tartozik többek között. Ez az a vidék, ahol az úgynevezett kábel-fensíkon a transatlantikus kábelek fekszenek s ezt az egész Kábel-szélességet Irország partjaitól Észak-Amerika partjáiig szintén foraminifera-iszap takarja.

A régiebb emberi kultúra gyári munkájaként esodaljuk Cheops guláját. Jóval azelőtt hogy az ember ezt a hegyet feltornyosította, ezeknek a foraminiferáknak legközelebbi rokonságából való egysejtű őslények — csupán valamivel nagyobbak — a nummuliterek már megalkották azt a követ, melyet az ember a piramisépítésnél fölhasznált. Minthogy a harmadkorban — jóval előbb, hogysem ember élt a földön — megszámlálhatatlan tömegben halmozták föl héjaikat, valószínűen az oceáni iszapnak alkották kiterjedt területeit. Megkeményedve és a kihűlő földkéreg vetődésével sokhelyt magasba torzítva, ma-

ez az ősrégi iszap külsőleg tömör kőnek látszik, mely úgy tűnik fel, mintha az öreg földnek legkeményebb bordái közé tartoznék.

Az említett nummuliterek nemesak a piramisok építéséhez szállítottak elég anyagot, a mészkő, mely belőlök lett, a földnek bámulatosan nagy területén húzódik végig, majd mint kisebb pusztatalaj, majd mint paradicsomi Riviera, majd mint magasan a hóhatáron felül tornyosodó Alpesgerine: a nyugati Földközi tengertől a Szaharáig és a Kaukázustól a Himalajáig, sőt Jndián, Borneón, Jáván keresztül a Filippi szigetek felé egészen a déli tengerig. És ahogy a régi kultúra a maga esodait, a piramisokat tornyosította belőlök, az új kultúra a maga új esodáját, Párist is olyan kövekből építette, melyeket ugyancsak a harmadkorban, ugyancsak egysejtűek teremtettek az úgynevezett miliolida-mészből. Egysejtűek voltak a radiolariák is, melyek ma megkövülten ugyszólván az összes Nikobár-szigeteket és az Antillákat alkotják. Egysejtűek műve, meszes egysejtű maradványok miriádjainak nagy halottas kamrája az a fehér kréta, mely oly festőien villog ki a bükkfa zöldje és a tenger kékje közül.

Földünk olyan fényt is mutat a többi világteteknek, mely szerves lények életével függ össze. A távoli csillag lakója mikor megfigyeli a földet, a villamos fényű nagyvárost halvány ködesillagoeskának láthatja. Valószínű, hogy már jóval előbb valami sokkal fel-

Szlovák bank részvénytársaság Ujvidéken
a betétek után fizet 4 és fél százalékos kamatot.

nek. Áramlat ez, mely nyugat felől jött hozzánk; Németországban és Ausztriában is az történik, amit ők akarnak. A gazdasági osztályok erőbeli aránya a különböző országokban változó, de a junkerek tulsulya ép úgy érezteti hatását ott is, mint nálunk.

Mindegy. A gazdasági erők mérkőzésétől mégis több hasznot várhat az ország jövője, mint a közjogi pártok meddő küzdelmeitől. Éppen ezért megelégedéssel tölthet el mindenkit a közvélemény politikai izlésének megváltozása és a közgazdasági kérdések előtérbe kerülése. Ezt e megnyugtató érzést pedig ne zaverja még mélyebben az a körülmény sem, hogy a nagyobb erő ma még a konzervatív pártján van, ahelyett hogy a *progreszsziv* irányuak törekvéseit segítené diadala

A vasutas szövetség gyűlése.

A vasutas szövetség ujvidéki kerülete múlt vasárnap tartotta meg évügyedest választmányi ülését, amelynek ünnepies jelentőséget adott az a körülmény, hogy a szövetség központi vezetőségéből, továbbá a vidéki vasutasok táborából is igen sokan jelentek meg ez alkalomra Ujvidéken. — A déli gyorsvonattal érkeztek meg Dr. Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő, a szövetség ügyésze, Dr. Abrányi Kornél, a szövetségi lap szerkesztője, Dr. Nyitray Adolf, a déli vasutak titkára, Horváth Károly, kereskedelemügyi miniszteriumi ellenőr, a szövetség főszámvevője, Lorber József, a szövetség titkára, Gozdon Aladár ellenőr, végül Baron Ernő, a hivatalnokok és Szijárszky János, az altisztek szakosztályának elnökei. — Faludy József ügyvezető igazgató családi körülmények miatt nem jelenhetett meg, mit a kerület sajnálatlalt vett tudomásul. — Megérkezés után a tagok élénk részvétele mellett a vasuti vendéglőben társas ebéd volt, melyen Dr. Lengyel Zoltán a vasutasok helyzetéről, jövőbeni munkálkodásukról, érdekeik istápolásáról mondott hatásos beszédet, majd Dr. Abrányi Kornél szíves szavakkal köszönte meg a kedves fogadtatást.

Délután 3 órakor a kerület Petőfi utca 68 sz.: helyiségében a vasutasok impozáns

tünőbb dolgot vesz észre. Valami szétfolyó halvány fényt, mely az ocean nagy felületein foszforeszkál. Tengeri villódzást. Ki csinál itt tűzijátékot a maga szakállára? Elsősorban egysejtű őslények, annak a pompás noktilukának a fajtájából, mely egyenként nem más, csak apró, legfeljebb milliméternyi átmérőjű sejtnyálka és mégis a maga miriádnyi mennyiségében kivilágítja az oceanokat. Tehát az egész életfa ellentétes, legalsó sarka, mely azonban itt is, amikor valami koloszálisról van szó, közvetlenül az ember mellett tűnik föl.

Bizony nem kiesiny az a bacillus — bitoralom. Ugy tör mindenfelől az emberre, mint valami homokvihár, mely már az eltemető veszedelmével fenyegeti. Ez az a homokvihár a betegség bacillusban ráadásul mérgezett port is sodor magával.

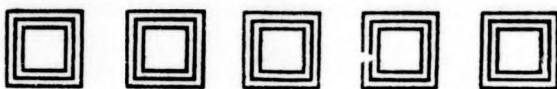
Abban is vetélytársa a bacillus az embernek, hogy az többi élőlények közt szintén legjobban birkó ik meg a nagy hideggel és a nagy meleggel. Egyes bacillusok csiraállapotban 200 Celsius foknyi hideget és 140 C. hőséget is. És pedig harcban állnak a szélső hőmérséklettel jégsekreány és kályha nélkül, nem mint az ember. Az egysejtűeknek ezt a tulajdonságát a földön való történelmi őseletével hozzuk kapcsolatba, valami ősvilági vonást látunk benne.

Melyik fog győzni? Az ember-e vagy a bacillus?

Az Ujvidéki Orient

ÁSVÁNYVIZ

diadala

két első díj

az 1911. évi római világkiállításon a legnagyobb díjjal a

„Gran PREMIO“-val

nagy aranyéremmel és diszoklevéllel és az 1911. évi augusztusban megtartott párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb díjjal a

„Grand PRIX“-vel

arany éremmel és diszoklevéllel kitüntetve!

A kitüntetések

Wagner Testvérek

Ferenc József-téri üzletének

kirakatában láthatók!

részvétele mellett nyitotta meg az ülést Skuteczky Emil elnök állomásfőnök. — Eszmékben s érvekben gazdag beszédében a szövetség céljáról, a kerület tevékenységéről mondott sok megszívlelendő, üdvös dolgot, melyek hivatják a vasutas társadalom érdekeinek előmozdítására, végül tömörülésre, összetartásra buzdította a tagokat; lelkes éljenzés követte az elnöki megnyitót. Ezután Dr. Lengyel Zoltán emelkedett szólasra, ki hatalmas beszédében a vasutakról, azok gazdasági hivatásáról, a vasuti alkalmazottak anyagi és erkölcsi helyzetéről emlékezett meg, különösen hangoztatván, hogy a személyzet érdeke csak akkor elégíthető ki, ha a vasutak maguk is virágzó állapotban vannak. Frenetikus tapsal hálálta meg a hallgatóság e lelkes beszédet.

Koller Károly titkári jelentésében a folyó ügyekről adott számot, ismertette az Napközi Otthon immár negyedik évi működését, végül a biztosítási alapon létesítendő Segélyosztály szervezését mutatta be.

Lorber József, a központi vezetőség titkára reflektálván az elhangzott beszédekre, hangsúlyozta a személyzet fegyelmezettségét s különösen azt az örvendetes tényt, hogy a mióta Tolnay Lajos val. belső titkos tanácsos, a máv. volt elnökgazgatója áll a szövetség élén, a vasutasok igen sok kedvezményt értek el és szociális törekvésükben hathathatós támogatójuk. Skuteczky Emil elnök indítványára a kecskeméti földrengés sújtotta vasutasok részére 80 korona segélyt szavazott meg a választmány. Táviratilag üdvözölte a gyűlés Lukács László minisztert, Marx János elnökgazgatót és Tolnay Lajos v. b. t. szövetségi elnököt.

Náray Lajos indítványára elhatározta a választmány, hogy memorandum útján az általi tisztviselőkéhez hasonló lakbérbeosztást fognak kérelmezni a vasutasok s e kérelmük támogatására a város főispánját, országgyűlési képviselőjét és Tolnay Lajos vbt. szövetségi elnököt kéri fel.

Ülés után a helybeli vasutasok kalauzolása mellett a város nevezetességeit tekintették meg a vendégek, végül az ártézi fürdőbe rándultak ki, ahol Mayer József, a fürdő igazgatója a legelőzékenyebb szíveséggel, kitüntető figyelemmel mutatta meg ma már világhírű fürdők berendezését, végül kedélyes oszonnán látta vendégül a megjeleneteket. Este 6 órakor a vasuti étteremben nagy társas vacsora volt, melyen a vasutasok családjakkal egyetemben jelentek meg, résztvettek még az üzletvezetőség részéről Gruber, Utas és Hetényi főellenőrök is; a társaság a legvidámabb hengulatban éjfélig maradt együtt Skuteczky Emil, Dr. Abrányi Kornél, Dr. Piu-kovich Sándor, Gozdon Aladár lelkes felköszöntőkben méltatták e nap jelentőségét. Várady Lajos vasuti vendéglős figyelmeisége s kitűnő konyhája elismerést érdemel.

H I R E K.

T. vidéki olvasóinkat kérjük, hogy a mult negyedről fenálló hátralékot mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Kinevezés. Matkovits Béla főispán Trischler Aladár és Bosnyákovits István vár. számtiszteket tb. számvevőkke nevezte ki.

Téli élet a fürdőben. Az ujvidéki városi ártézi jódos gyógyfürdőben kezdetét vette a téli évad, amely ez idén különösen élénknek ígérkezik. Tekintettel arra, hogy a legtöbb magyarországi hasonló fürdők télen zárva vannak, de tekintettel azokra az eredményekre, amelyek városunk ezen immár országos hírv fürdőjével a téli évadban is elért, az ideai téli saison a legszebb reményekre jogosít fel. Már is számtalan előjegyzés történt és hisszük, hogy a téli évad, ha nem is lesz oly erős, mint az ideai nyári saison, de mindenképpen élénkségénél fogva hirdetni fogja

fürdők egyre terjedő kitűnő hírét. Kitűnően fűtött szobák, meleg folyosók, meleg öltözők, biztosítják a fürdővendégeket afelől, hogy meghülés ellen vértézve vannak annál is inkább, mert a fürdőből zárt folyosókon lehet a vendégszobákba jutni és így a legkisebb légzuzat sem érheti őket.

Eljegyzés. Putsay Győző, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank újvidéki fiókjának tisztviselője jegyet váltott özv. Bakay Károlyné kedves és szeretetreméltó leányával: Margitkával.

Kinevezés. Abaffy János díjtalan köz-ig. gyakornok díjas köz-ig. gyakornokká neveztetett ki a vm. főispán által és szolgáltatételre az újvidéki főszolgabíró mellé osztott be.

Alapítvány. A magyarországi hercegprímási alapítványra, mely 16 k. 80 fill. egységi részesedésből áll és melyre szegény katonai árvák (örmeisteri rendfokozattól lefelé) bírnak igényvel, kiutatott a pályázat. A szegénységi és orvosi bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványok folyó évi december hó 15-ig. az újvidéki cs. és kir. 6. hadkiegészítő kerületi parancsnoksághoz beküldendők.

Halálozás. Welliacha János kir. törvényszéki jegyző e hó 19-én 32 éves korában hirtelen meghalt. A társas körökben kedvelt s emellett buzgó tisztviselő váratlan elhunyt a városszerzte őszinte részvételt keltett. Temetése a gyászoló család nagyszámu jóbarátainak és ismerőseinek részvétele mellett e hó 21-én ment végbe.

Anyakönyvi hír. Az anyakönyvi hivatalnál e hó 13—20-ig bejelentett születések 19, még pedig 12 fiú, 7 leány; meghalt: 16.

— **Tűz-életmentéssel.** Kócsy Sándor e hó 18-án éji 12 órákor a posta körüli villamos sineknél dolgozott embereivel, midőn a Flatt utcából „tűz van” kiáltások hangzottak el. Munkásai azonnal abba hagyták a munkát és nevezett utcába sietve, látták, hogy a posta melletti házból füst tödul ki. A házbeliek mély álomban még a zörgetést sem hallották s ekkor Joekel János munkavezető az ablakon behatolva, első sorban özv. Almoslilonét mentette ki, aztán a konyhában lángoló tűz oltásához fogott, melyet társai segítségével sikerült megfékezni. Ha idejekorán ez a segítség nem érkezik, az ismeretlen okból keletkezett tűz nagyobb arányokat ölt s az a mély álomba merült lakókra nézve sokkal veszélyesebbé válhatott volna.

Epilepszia ellen sokféle gyógyszer van forgalomban. Bizonyos azonban, hogy a hány epilepsziás beteg van, annyiféle a betegség változata, ami természetes is, tekintettel arra, hogy az egyes betegek mennyire különbözőnek egymástól nemre, korra és testalkatra nézve. Ebből önként következik, hogy csak oly gyógymód eredményezhet tartós gyógy-sikert, mely minden egyes betegnek egyéni természetéhez alkalmazkodik. E követelménynek az a gyógymód felel meg leginkább, melyet a hírneves specialista orvos **Dr. Szabó B. Sándor** honosított meg, amely több ezer esetben fényesen bevált és a szakirodalm részéről is elismerő méltatásban részesült. E gyógymód azért oly nagy értékű, mivel az epilepszia gyökeres gyógyítását teszi lehetővé, mit a gyógyult esetek nagy száma is bizonyít. Gyógyulást keresők forduljanak felvilágosításért **Dr. Szabó B. Sándor** orvosi rendelő intézetéhez (Budapest. V. Nagykorona utca 18.

Szövetkezetek fuziója. Az újvidéki kosárfonó szövetkezet múlt vasárnap Rósch Miklós elnöklete alatt tartott ülésén kimondotta a feloszlást s illetőleg az újvidéki hitelszövetkezetbe való beolvadását. Ugyanakkor tartott ez ügyben **Dr. Ámon Pál** elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést a hitelszövetkezet, mely a feloszlott szövetkezet ingóságait átvéve, elhatározta, hogy kosárfonó szakosztályt létesít s a téli hónapokban kosárkészítő tanfolyamot tart.

Megszökött sikkasztó. Ferenc Lajost 3 hét előtt az újvidéki kir. törvényszék sikkasztásért 6 hónapra ítélte, az ítélet végrehajtását azonban egyelőre elhalasztották. Ferenc Lajos felhasználta a kínálkozó alkalmat és megszökött. A törvényszék elrendelte közzétételét.

A Bács-Bodrog Megyei Irodalmi Társaság október 14-én tartotta meg Zomborban a VI. évi rendes közgyűlését. Vértesi Károly elnök a megnyitó beszédében az Irodalmi Társaság ügyeivel behatóan foglalkozott és javaslatot tett az Irodalmi Társaság tágabb körű munkálkodására nézve, dr. Patay Sándor főtitkár a jelentésében a Társaság múlt évi történetét adta elő. Türr Antal pénztáros a pénztár kedvező állapotáról tett jelentést, nevezetesen arról, hogy 26 bácskai község lett az Irodalmi Társaság pártoló tagja. A jövő évi költségvetést előirányozták és Buday Gerővel kiegészítették az eddigi számvizsgáló bizottságot. Vértesi Károly elnököt az Országos Irodalmi és Közművelődési Szövetség választmányába 3 évi időtartamra tagul küldték ki Eperjessy Béla és Rácz Soma hitelesítettek a jegyzőkönyvet. Közgyűlés után választmányi ülést tartottak, melyen elhatározták évkönyv kiadását s a felolvasandó darabok díjazását.

Fegyelmi vizsgálat egy polgármester és jegyző ellen. A B. Bodrog vm. alispán Szárits Géza zentai polgármester és Belovay Mihály jegyző ellen elrendelte a fegyelmi megelőző vizsgálatot, őket tartva hibásnak abban, hogy Radvány Orbán vár. tisztviselő közokiratokat hamisított.

Tűz a lakodalomban. Nagyszámu s jókedvű násznép részvételével lakodalmat tartottak Kuluncsics András szabadkai gazda házában. A nagy mulatozás közben valaki véletlenül feldöntött egy gyertyát, melytől a lakodalmi sátor ponyvája tüzet fogott és csakhamar nagy lánggal égett az egész sátor. A lakodalmas nép fejvesztve menekült, de a nyomban kivonult tűzoltóság elejét vette a nagyobb veszedelemnek.

Gyilkolt az alkohol. Juhos Róza óbesei napszámosasszony együtt lakott Gulik Viktor cigányasszonnyal s mindketten nagyon szerették a szeszes italokat, melyektől akárhányszor be is esiptek. A napokban is részegen kerültek haza s lakásukban egyetlen egy ágy levén, egyik sem akart a földön feküdni. Ezen aztán összevesztek s Juhos Róza felkapva az asztalon heverő konyhakést, azt markolatig döfte lakótársa szívébe, aki nyomban meghalt.

Liszt ünnepély. Az újvidéki Dalárda ma vasárnap, okt. 22-én 8 órákor az Erzsébet szálló dísztermében Liszt Ferenc 100 éves születésének emlékére **dal és zeneestélyt** rendez, a következő műsorról: 1. Liszt Ferenc: Hunok esatája: szimfonikus zeneköltemény, zongorán előadják Czabak Kamillóné és Schuchtar Albin. 2. A patakesi. (P. Horváth Lázár) az első magyar férfi négyes. Énekli az újvidéki Dalárda. 3. A három cigány. (Lenau M.) énekli Schubert Márton. 4. Angulusz vonós négyes előadják: Regényi Kálmán (I. heg.) Eckert László (II. heg.) Münster Vilmos (viola) és Hollós Lipót (gordonka). 5. A magyarok Istene (Petőfi Sándor) dal zongora kísérettel, énekli Hollós Lipót. 6. Legenda hegedűn előadják Medzihradsky János, zongorán kíséri Medzihradsky Jánosné Sicha Ella. 7. Péter nőst. Hétszólamú vegyeskar harmonium kísérettel. Éneklik Sorger Betty, Klees Mina, Birly Józsefné, id. Fauszt János, Dr. Wagner Károly, Hollós Lipót és Münster Vilmos; harmoniumon kíséri ft. Dr. Kanyó Gyula. 8. Rajnai bordal férfi négyes énekli az Újvidéki Dalárda. A zongora kísérettel Dr. Elschlögler Dezső teljesíti. Az előadást tánc követi. Személyjegy 2 k., családijegy 5 k.

— **Gyomor-és bélhurátnál a rég bevált Ferencz József-keserűviz** páratlan gyógyító ereje az egész világon elismert. A szervezet eszn tisztá ásványvizet kitűnően bírja, mert oldó és elvezető hatása minden fájdalomtól ment és súlyosabb esetekben sem okoz kellemetlen mellékhatásokat. A párisi orvosi akadémia, valamint Nyugateurópa legkiválóbb belgyógyászai a hazai „Ferencz József”-keserűviz természetes vagy összetételéről gyógyhatásáról a leghízelgőbb módon nyilatkoznak. Az igazi Ferencz József-keserűviz a gyógykincsek egyik legértékesebb része és évenként sok millió palackban az egész világba szétküldetik. Kérjünk a fűszerkereskedésekben határozottan valódi Ferencz József-keserűvizet, nehogy valamely csekély értékű utánzatot kapjunk.

Az ügyvédi pálya megnehezítése. Az ügyvédi szervezetmódosító törvényjavaslat a képviselőház előtt fekszik. Ebből most már pár hét alatt kétségtelenül törvény lesz, mert hiszen Székely miniszter és Balogh államtitkár többször kijelentették, hogy ezt a kérdést tekintik a igazságügyi és kultuszminiszter legégetőbb s leggyorsabb megoldást követelő problémájának. Az ügyvédjelölti gyakorlat meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslat már beterjesztetett a képviselőházba. Ez az új törvény az ügyvédjelölti gyakorlatot két évvel meghosszabbítja s a gyakorlat megkezdését a doktorátus megszerzésétől teszi függővé. Akiknek tehát jogi vizsgái (szigorlat, államvizsga, ügyvédi) vannak hátra, saját érdekükben siessenek, mert az új rendszer az egész vonalon a vizsgák anyagának megtízszerezését és eddig nem ismert szigorúságot és precizitást hoz majd magával. E tendencia különben már is érezhető, mert a cenzorok lépten nyomon fokozódó követelményeket támasztanak a vizsgázóval szemben. Ne áltassa senki magát azzal, hogy a törvény méltányosságot fog gyakorolni, hanem fogjon azonnal a készüléshez, amelynek egyedül célra vezető: időt, fáradságot és költséget megtakarító gyors és biztos módját „A jogi vizsgák letétele” c. munkában (IV. kiadás, Negyvenedik ezer) találja leírva. Díjmentesen küldi Dr. Dobó Kolozsvár, Bolyai u. 3.

Madárvédelem Amerikában. New York államban már régóta létezik egy törvény, mely szerint amerikai madarak tollazatával a nők kalapját díszíteni tilos. Mughes kormányzó a minap egy újabb rendeletet adott ki, mely e tilalmat Amerika többi államaira is kiterjeszti.

Szunyogirtó békák. Berlin mellett egy Finkenkrug nevű nyári üdülőhely létezik, melynek vendégei igen sokat szenvednek a szunyogok milliárdjaitól. A fürdőigazgatóság 7000 békát szerzett be és rakatott ki a határban levő tavakba, vízvezető árkokba stb. Egész határozottsággal számítanak arra, hogy a békasereg az üdülőhelyeket a szunyogcsipéstől meg fogja szabadítani.

Felolvasó szerkesztő: **Zaubauer Ágoston.**
Laptulajdonos: az újvidéki függetlenségi és 48-as párt.

21333. 1911. tkvi sz.

Áveresi hirdetmény.

A titeli királyi járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhíré teszi, hogy **Dr. Lusztig Nándor** újvidéki lakos végrehajthatónak **Pápics Milán**: nős Mihájlovits Katicával: **zsablyai** lakos végrehajthatást szenvedett elleni 196 kor. 68 fill. tőke és jár. iránt folytatott végrehajtási ügyében, nem különben az 1881. LX. t. cz. 166-167. §-a értelmében ezennel csatlakozottan kimondott **Dr. Mayer Oszkár** újvidéki lakos 52 K, **Jankov Sándor** zsablyai lakos 54 kor. 90 fill. és özv. **Csonkits Mladenné** sz. Sztaiacs Kata zsablyai lakos 122 kor. 30 fill. valamint csupán a zsablyai 772. sz. betétben foglalt ingatlan jutalékra, a szerb segélyző és takarékszövetkezet 110 K, a Csajkások I. takarékpénztára rt. zsablyai cég 100 k. tőke és jár. ból álló. követelésének behajtása végett az újvidéki kir. törvényszék és a titeli királyi járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság területén **Pápics Milannak** a zsablyai 611. sz. betétben A. I. 1-2 sor 259-260 hrsz alatti 430 a. ö. i. sz. ház 186 négyszögöl területű udvar és 100 négyszögöl kertből A. 2. részbeni jutaléka 62 kor. kikiáltási árban, az ugyanottani 772. szu. betétben A. I. 1-2. sor, 7-8. hrsz. alatt,

631. ö. i. sz. ház. szélmalom, 281 négyszögöl területű udvar és 728 négyszögöl területű a beltelekben levő kertbeli 1-2. részbeni jutaléka 442 K. 59 f. kikiáltási árban nyilvános árverés útján el fog adatni.

Határnapul: 1911. évi november hó 24. napjának d. u. 3 órája Zsabya község házához kitűzetik oly hozzáadással, hogy az ingatlan ezen a határnapon a becsáron alól is el fog adatni.

Kikiáltást ár a fenti becsár, amelynek 10 százalékát venni szándékozók készpénzben vagy az 1881. évi 3333. sz. I. M. R. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letennet, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

... Titel 1911. évi augusztus hó 7.

A titeli kir. járásbírósg mint tkvi hatóság.
Dr. Szöllősy kir. albiró.

Mentőkocsik,

Betegszállító kocsik,

Hullaszállító kocsik

szigorúan előírás szerint felszerelve, a községek részére eirendelt szakszerű kivitelben, a legolcsóbb árban kaphatók.

Reich Mátyás és Lebherz Károly

első délmagyarországi kocsigyárában

Ujvidéken.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, ... oszvánál és megfázásoknál.

Figyelmeztetés. Szély hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter gyógyszerrel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K140 és K2- es üvegekben minden gyógyszerárban kapható. — Főváros: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Richter gyógyszerháza az „Arany országhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Hirdetések

felvételnek és olcsón számíttatnak a „Határőr“ kiadóhivatalában.

Torduljon minden érdeklődő, ki súlyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra

Gyümölcsfacsemeték, sétányfák, diszcserjék, tülevelűek, kerítésnyövények, boggyógyümölcsűek stb. stb.

Szőlőoltványok
(elsőrendű áru) európai és amerikai sima és gyöker vesszők. Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER

Nyersolaj
Szivógáz
Diesel
Benzin

MOTOROK

és lokomobilok

Gyors szállítás.

Kedvező fizetési feltételek.

Messzemenő jótállás.

DREZDAI MÓTORGYÁR RÉSZV. TÁRS.

Németország legrégebb, legnagyobb mótorgyára.

Vezető képviselő:
Gellért Ignác és Társa
BUDAPEST, V., Kohári utca 4. szám.
(Alkotmány-utca sarok)

Mindennemű sebek

minden tisztatlanság ellen gondosan óvandók, mivel ezáltal a legkisebb seb is rosszra adhatja magát és nehezen gyógyítható sebbé fajulhat. A prágai házikenőcs (Zugsalbe) megbízható szernek bizonyult 40 év óta. Megóvja a sebeket, enyhíti a gyuladást és fájdalmat, hűsítőleg hat, a behégedést előmozdítja.

Postai küldés naponkint.

1 doboz 70 fill. — 3 k. 6 f. előzetes postai beküldés ellenében 4 doboz, 7 kor. ellenében 10 doboz bérmentve küldetik Ausztria Magyarországon minden állomására.

FIGYELNI tessék a szer és készítő nevére, az árra és védjegyre. Valódi csak 70 fillér.

B. FRAGNER cs. és kir. udv. szállító
Gyógyszertára a „fekete sashoz“,
Prag. Kleinseite, Neruda-utca sarkán, 203. sz. Raktárak Ausztria-Magyarország gyógyszerházaiban.

Mi-i-t? — Papa megengedte! Hisz valódi Jakobi-féle Antinikotin cigarettahüvelyek fadobozban!

Vigyázzon! Csakis a „Jacobi“ jelzéssel valódi 19-25

UJVIDÉKI NÉPBANK RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.
TELEFON 174.

Az Ujvidéki Népbank Részvénytársaság tőketörlesztéses kölcsönöket ingatlanokra 10 évtől 60 évig terjedő félévi törlesztések s kedvező feltételek mellett nyújt.

Bővebb jelvilágosítást nyújt a hivatalos órákban

Az Igazgató.

Schaumburg-Lippe Herceg

BEREMENDI

PORTLANDCEMENT- és MÉSZMŰVEI

Kereskedelmi igazgatóság:

PÉCS, Indóház-utca 45.

Művek: **BEREMEND.**

Kitűnő minőségű és páratlanul szép színű

PORTLANDCEMENT
és **fehérmész gyártása,**

valamint géppel zuzott kavics és nyers
mészke előállítására.

Évi termelés: 500.000 portlandcement,
120.000 q fehérmész 800.000 q kavics.

Portlandcementünk kiváló minősége
mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki
— A hivatalos szabványokat messze felül
muló minőségért szavatolunk. 22—30

Pontos és gyors kiszolgálás!

Évről-évre gyarapodó vevő körünk áruszükséglete sok cikkben
jelentékeny mennyiséget tesz ki.

Cégünk ennek következtében közvetlen a ter-
melőkkel kötött egyezségek alapján N A G Y
előnyökhöz jutott; de ezen előnyöket kizárólag
nagyrabecsült vevőinek biztosítja.

Fűszer, csemege, Kávé és bor szükségletét
legolcsóbban tehát

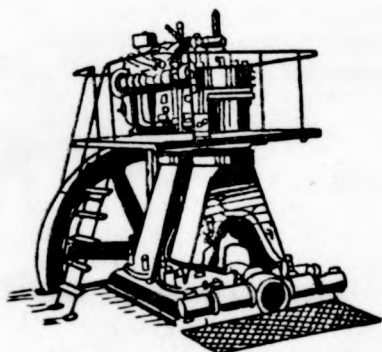
Wagner Testvérek

cégnél Ujvidéken szerezheti be.

☛ Saját érdekében kérjen árlapot. ☛

43...52

Eredeti „OTTO” motorok

benzin, benzol, petrolin, szivógáz és nyersolaj
üzemre, malmok és ipargépek hajtására a legal-
kalmassabb és legolcsóbb üzemerő.

Biztos, nyugodt üzem!

Kiessling E. és Társa, Leipzig-Plagwitz

gyártmányú famegmunkáló gépek, asztalosok és
fűrésztelepek részére.

A magán járó eredeti „OTTO”

benzinlokomobilok nélkülözhetetlenek minden gazdának, Gép-
motor- és Hengerolajok, Hajtószijak stb. stb.

Langen és Welf motorgyár Budapest—Wien

Fióktelep: Ujvidék, Temerini-utca 7.
Kérjen árjegyzéket és költségvetést!

Rutoripari Termelő Szövetkezetek Értékesítő központjának

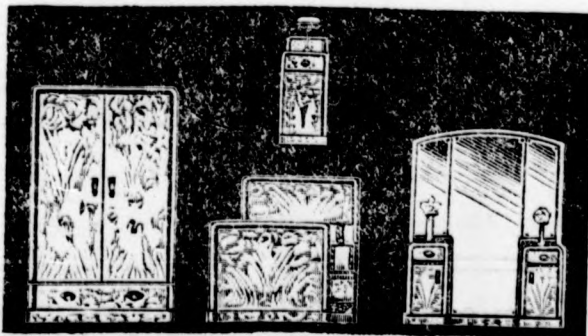
Bizományi raktára Ujvidék Duna-utca 10.

Telefon 325.

Telefon 325.

Raktára:

mindennemű butornak s e
szakmába vágó összes cik-
keknek a legegyszerűbb
kiviteltől a legfinomabbig,
különtéltielusban és árban

LENKEY IMRE bizományos.

Kaphatók:

állandóan a legkülánsabb
árakban, a legmesszebbme-
nő kedvezményű feltételek
mellett, dús választékban.
Kérem b. látogatásával
megtisztelni.

Olvassa el kérem, olvassa el
az ezen ujságban október 29-én közlendő részletes
feltételeket a
30.000 Kor. Ceres-Pályázatra vonatkozólag!

Milliók
használják

KÖHÖGÉS
rekedtség, hurut, elnyálkásodás,
görcs- és számarköhögés ellen

Kaiser
mell-karamellait
a „3 fenyővel.”

6050 közjegyzőileg hitelesített or-
vosi és magán bizonyítványok
tanuskodnak a biztos sikerről.

Felette izletes, kellemes
bonbonok.

Csomagja 20 és 40 fill. doboz 60 fill.
kapható: Herczog István, Grossin-
ger János, Küchler Béla gyógy-
táraiban, Stefánovics Ly. fia, Petro-
vics és Popovics kereskedéseiben,
Klein Oszkár droguistánál, Strasser
István gyógysz. Károlyca, Kocziák
Ruma, Ihrig C. Ratais örökösei
Apatin, Brodski, Adamffy gyógysz.
Petervarad, Kujaschkovic Mitrovica,
Hainis A. India, Hondl J. Ruma,
Wagner A. Dobricza, Peternik Ottó
Ujszlankamen, Gebauer Emil
gyógysz. Bács. 1-20

A gyermekekért!

Ahol gyermekek vannak
a házbán, ahol betegeket könnyen emészt-
hető eledellel kell táplálni, ott a követ-
kezőkre figyeljünk:

Sütemények, Dr. Oetker recept-
jei szerint készítve és

Dr. Oetker sütőporával,

a jelen kor legjobb sütőporával sütvé, a
legjobb táplálószernek közé tartoznak. Ön-
kényhán készítve, tejet, zsírt, lisztet, to-
jást, cukrot tartalmaznak, tehát a leg-
szükségesebb tápszereket könnyen e-
mészthető s ami fontos, igen izletes for-
mában. A sütéskor a nagy hőfok követ-
keztében a liszt keményítő szemereséi
megnyílnak, a tej felesleges része elpá-
rolog és a tejben netalán található bak-
teriumok ártalmatlanná tételnek. Egy
próbakísérlet minden háziasszonyt és
anyát meggyőz. Receptkönyvek ingyen.
Dr. Oetker sütőpora mindenütt kapható.

**Ügyeljünk, hogy valódi Dr. OETKER-
készítményeket kapjunk.**

Köhögés, rekedtség és hurut
ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemefü czukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan
Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata
van. Az eredetinek minden darabkáján rajta van a

Réthy név

1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható.

Csak Réthy-félét fogadjanak el!

Globin
legjobb cipőkrém

Ingyen! **Richter-féle** **Horgony-Kőépítőszekrények**
és **Horgony-Hidépítőszekrények**

Ut képes árjegyzéke épen most jeient meg.
Fontos tájékoztató azon szülők számára, a kik
gyermeküknek a híres eredeti gyártmányt be-
szerezni akarja. A beküldés bérmentve eszkö-
zöltetik Richter F. Ad. és Ta., kir. udv. és kama-
rai szállítók által. Bécs, XIII/1, Eitelberggasse
6-14 (Lerakat: I., Operngasse 16). A Horgony-
Kőépítő szekrények valamennyi játékarú-üzletben
készletben vannak, azonban csakis „Horgonyal”
ellátott szekrényeket fogadjunk el.

Zikmund és tsa gépgyára vas- és Lágyvasöntődeje Ujvideken.

Gyárt: mezőgazdasági gépeket, öntött vas és lágyvasöntvényeket saját és beküldött minták után
továbbá transmissiókat és szíjkerekeket, gőzkazánokat és vitzartányokat. E szakmába vágó
javításokat gyorsan és olcsón készít.

Tervezetekkel és árjegyzékekkel ingyen szolgálunk.